

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 330/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. mája 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 186/06, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou ██████████, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 186/06 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka bola účastníčkou konania o náhradu škody z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia vedeného okresným súdom pod sp. zn. 5 C 186/06 v procesnom postavení navrhovateľky. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 5 C 186/06 z 25. augusta 2014 rozhodol vo veci samej potom, čo odvolací súd zrušil dva jeho predchádzajúce rozsudky (sp. zn. 5 C 186/06 z 28. mája 2008 a sp. zn. 5 C 186/06 zo 16. januára 2012) z dôvodu, že v prvom z nich sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom a v druhom prípade aj z dôvodu, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Som si vedomá, že sa jednalo o právne zložité otázky, v priebehu konania som musela aj ja pristúpiť aj k modifikácii môjho pôvodného návrhu a rovnako sa konanie natiahlo z dôvodov ustálenia pasívnej legitímácie odporcov, o čom dôkazy sa v spise nachádzajú. Avšak hlavné pochybenie vidím v tých rozhodnutiach sudu, v ktorých sa dostatočne nevysporiadal s právnou otázkou stanovenia zodpovednosti, príčinnej súvislosti a vzťahom k následku a tým bol daný dôvod na odvolanie odporcov, ktorí sa s tým neuspokojili. Pokým by sa súd dostatočne vysporiadal s právnou stránkou veci, a vec presvedčivo zdôvodnil (všetky relevantné dôkazy vo veci boli priebežne doložené), je predpoklad, že by odporcovia nevyužili tento opravný prostriedok, teda dosiahla by som právoplatným rozhodnutím právnou istotu v oveľa kratšom čase.“

Vo vzťahu k žiadosti o priznanie primeraného finančného zadostučinenia sťažovateľka uvádza:

„Za primerané finančné zadostučinenie považujem priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 € a to so ohľadom na dĺžku konania, náklady na cestovanie na súdne pojednávania a ostatné náklady súvisiace s vecou (zháňanie dôkazov z lekárskejších správ atď.).“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní vedenom na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 5C 186/06 porušil právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a garantovaného v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľke súd priznáva nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 €, ktoré je Okresný súd Žiar nad Hronom povinný jej zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Žiar nad Hronom je povinný nahradiť sťažovateľke náhradu trov konania spočívajúcu z trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby vo výške 284,08 € (1 úkon právnej služby v zmysle Vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb ust. § 11 ods. 3 a 134 €, rež. paušál za rok 2014 á 8,04 €), ktorý je Okresný súd Žiar nad Hronom povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, a to aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj ustálený právny názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého sa ochrana

základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ju zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa sťažovatelia domáhajú ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do ústavou chránenej sféry sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto ak je zřejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom v namietanom konaní nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

V danom prípade priamo zo sťažnosti vyplýva, že vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 186/06 bol 25. augusta 2014 vyhlásený rozsudok, proti ktorému podali obaja odporcovia odvolanie. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že spis bol po vykonaní procesných úkonov spojených s podanými odvolaniami odporcov v 1. a 2. rade predložený odvolaciemu súdu, ktorý o opravných prostriedkoch účastníkov konania ku dňu predbežného prerokovania sťažnosti ústavným súdom nerozhodol.

Ústavný súd konštatuje, že doručením rozsudku a vykonaním ostatných úkonov, ktoré v spojitosti s podaním odvolania okresný súd vykonal, boli z jeho strany realizované všetky zákonom predpokladané úkony na odstránenie právnej neistoty sťažovateľky. Ďalší postup ani úkony vo veci už okresný súd vykonávať nemôže, a preto je potrebné posudzovať vec ako takú, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty

skončila rozhodnutím vo veci samej za predpokladu, že toto rozhodnutie bude napokon konečným rozhodnutím, a to aj napriek podanému odvolaniu a vykonaniu riadneho opravného konania.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti na ústavnom súde (1. decembra 2014) už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh napadnutého konania. Súčasne je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prieťahom, resp. neefektívnej činnosti, ako to tvrdí sťažovateľka, v konaní pred okresným súdom nedochádzalo (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd však pripomína, že prípadné zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie by v súhrne s doterajším konaním okresného súdu mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných prieťahov okresného súdu a prípadné neefektívne (nesústredené) konanie okresného súdu alebo konanie poznačené jeho zjavnou nečinnosťou by mohli byť v príčinnej súvislosti s porušením základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo by v danom prípade nemalo byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci podľa § 24 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2015